ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **A. Y.**, zast. advokátem Mgr. Tomášem Císařem, Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2021 čj. OAM-284/ZA-ZA11-ZA10-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2022, čj. 20 Az 58/2021-26,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2022, čj. 20 Az 58/2021-26, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 28. 4. 2021 podal žalobce, který je ruské státní příslušnosti, žádost o mezinárodní ochranu. Žalobce uvedl, že má obavy z trestu za vyhýbání se vojenské službě, kterou nechce nastoupit (studuje hru na housle a nástup vojenské služby by měl za následek, že by nebyl schopen hrát na původní úrovni; politická situace v Rusku se zhoršuje a on požádal o propuštění ze státního občanství Ruské federace). Žalovaný dne 14. 7. 2021 rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12 - § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu k městskému soudu, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že ani při úplné pravdivosti azylového příběhu stěžovatele nevyplývají z opatřených podkladů za nenastoupení

vojenské služby v armádě Ruské federace natolik citelné tresty, aby zakládaly důvodnost žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Podle stěžovatele je napadený rozsudek nezákonný a nepřezkoumatelný, neboť městský soud nedostatečně zjistil skutkový stav a jen převzal závěry žalovaného. Žalovaný však sám skutkový stav zjistil neúplně (§ 3 správního řádu) a porušil i další zásady správního řízení, což stěžovatel rozvedl.

[5] Stěžovatel dále dodal, že městský soud ignoroval jeho námitky. Zdůraznil také, že je známou skutečností, která byla doložena i podklady ve správním spise, že ruský režim je nedemokratický a porušuje lidská práva a svobody. Stěžovatel se obává návratu do země původu také s ohledem na hrozbu dlouhého vězení kvůli vyhýbání se vojenské službě a problematickému výkonu trestu, který s odmítáním vojenské služby souvisí. Nyní mu navíc hrozí vážná újma v podobě vyslání na Ukrajinu v rámci mobilizace. Žalovaný sice nemohl rozpoutání války na Ukrajině Ruskem a ruskou mobilizaci v době svého rozhodování zohlednit, ale to nic nemění na existenci této skutečnosti, která jen potvrdila povahu Ruska jako nedemokratického státu. To stěžovatel namítal u jednání městského soudu, a to spolu s dalšími okolnostmi, které podporují jeho nedůvěru v Ruskou federaci jako právní stát (viz též „*pofidérní*“ mobilizace, zapojování trestanců do bojů, dopouštění se válečných zločinů atd.). Těmito námitkami se městský soud v napadeném rozsudku nijak nezabýval a jen odkázal na závěry žalovaného. Stěžovatel je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. To dále podrobněji zdůvodnil.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný uvedl, že námitky stěžovatele jsou formulovány pouze obecně. Podle žalovaného se městský soud na základě řádně zjištěného skutkového stavu dostatečně a přezkoumatelně vypořádal s námitkami stěžovatele. Odkázal na své rozhodnutí a napadený rozsudek.

[8] Žalovaný navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost.

[9] Kasační stížnost je včasná a přípustná. NSS se dále zabýval podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, neboť v posuzovaném případě před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 104a odst. 1 ve spojení s § 31 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Dle ustálené judikatury (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11, 12) bude kasační stížnost přijatelná mj. tehdy, pokud je v rozhodnutí krajského, resp. městského, soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*. Právě to je důvod, proč je tato kasační stížnost přijatelná.

[10] Kasační stížnost je také důvodná.

[11] Ze záznamu z jednání městského soudu NSS zjistil, že stěžovatel (jeho zástupce)

ihned v úvodu jednání jako novou skutečnost, kterou v řízení před žalovaným nemohl uplatnit a žalovaný ji nemohl v době svého rozhodování zohlednit, namítl napadení Ukrajiny Ruskou federací a dále rozvedl okolnosti tohoto konfliktu, jakož i své přesvědčení, že tuto novou skutečnost lze zohlednit i v řízení před městským soudem (není třeba podávat novou žádost). Danou námitku rozvedl a zopakoval ji též ve své závěrečné řeči. Městský soud se poté touto námitkou sice zabýval v ústním odůvodnění svého rozsudku, ale v jeho písemném vyhotovení ji naprosto pominul. Neuvedl ani, že byla uplatněna, či jak o ní uvážil. Prostě o ní v jeho rozsudku nelze najít zhola nic. Ústní odůvodnění rozsudku při jeho vyhlášení ovšem nemůže zhojit nedostatky písemného vyhotovení rozsudku.

[12] Daná opomenutá námitka přitom nepředstavuje jen okrajový či doplňkový argument (opomenutí takové námitky vadu nepřezkoumatelnosti nezpůsobuje, srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, body 29 a násl.), a to též s ohledem na skutečnosti, které dosud stěžovatel uváděl jako důvody pro udělení mezinárodní ochrany (obavy z postihu za nenastoupení vojenské služby, odkazy na nedemokratický režim panující v Ruské federaci atd.). V důsledku invaze Ruské federace na Ukrajinu a mobilizace, která již proběhla (či snad různými formami probíhá), by povinná vojenská služba mohla být nyní spojena s účastí v této válce a za určitých okolností by se mohlo jednat o důvod k udělení mezinárodní ochrany [srov. čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice, resp. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015, *Shepherd*, C-472/13, ECLI:EU:C:2015:117]. Důvodnost této námitky však nyní NSS posuzovat blíže nemůže, neboť není úkolem kasačního soudu, aby nahrazoval činnost městského soudu.

[13] Pro úplnost pak NSS v této souvislosti připomíná, že základním pravidlem rozhodování správních soudů je přezkum rozhodnutí správního orgánu na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto obecného pravidla však existují výjimky, vyžadované ústavním pořádkem, mezinárodním právem či právem EU, a to i v situaci pozdějších změn skutkového stavu. Jedna z těchto výjimek plyne z práva EU, konkrétně ze směrnice 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Podle čl. 43 odst. 3 procedurální směrnice platí, že členské státy zajistí, *aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a* ex nunc *posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*. Tento požadavek práva EU je tedy přímo použitelný na řízení před krajským, resp. městským, soudem.

[14] NSS shrnuje, že pokud městský soud zamítl žalobu stěžovatele, přičemž se opomenul zabývat významnou žalobní námitkou, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] (rozsudek NSS ze dne 8. 12. 2009, čj. 8 Afs 73/2007-111).

[15] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1

věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu